

แนวทางการบริหารจัดการการศึกษานอก โรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

Guidelines for the Non-Formal Education
Administration of Lao People's Democratic
Republic

แสงอรุณ บุษดี*

Sengaloun Boutsady*

มณฑป ไชยชิต**

Moldhop Chaiyachit**

* นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* Student, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Kasetsart University

* Email : sengaloun02@yahoo.com

** อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** Instructor of Department of Educational Administration, Faculty of Education, Kasetsart University

** Email : fedumdc@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนกลาง และสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 97 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า (1) สภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน ได้แก่ 1) ด้านกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง 2) ด้าน โครงสร้างและการบริหารงาน 3) ด้านบุคลากรทางการศึกษา และ 4) ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลางสองด้าน ได้แก่ 1) ด้านโปรแกรมหรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน และ 2) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

(2) แนวทางการบริหารจัดการการศึกษานอกโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอสองประเด็น ดังนี้คือ 1) ควรจัดโปรแกรม หรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้อง กับสภาพความต้องการของชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และ 2) ควรกำหนดระบบ วิธีการ ผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were to investigate existence of and to propose guidelines for the non-formal education administration of Lao People's Democratic Republic. A sample of 97 was simple randomly selected from the personnel under the Department of Non-formal Education and non-formal education centers. The data were collected using a questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research showed that (1) four aspects of non-formal education administration were existed at the high level, namely, 1) relevant law and policy, 2) structure and administration, 3) educational personnel, and 4) curriculum and instruction; while the other two were at the moderate level: 1) of non-formal education programs or activities, and 2) supervision, monitoring, and evaluation.

(2) As for the guidelines, the expertise offered two propositions: 1) non-formal education programs or activities should be consistent with community and local citizens by encouragement of community and local participation in non-formal education administration, and 2) system and methodology of supervision, monitoring, and evaluation should be set up, and personnel in charge should be appointed.

Keywords : Education Administration , Non-Formal Education

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การขยายตัวทางสังคมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง องค์ความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ ล้วนเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาการของระบบเศรษฐกิจที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-Based Economy) ทำให้ประชากรเกิดความต้องการในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่การเรียนรู้ในแทบทุกกิจกรรมของสังคม วิธีการเรียนรู้ของมนุษย์จึงขยายขอบเขตจากการศึกษาในระบบต่างๆ ไปสู่การเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งผลทำให้เกิดกิจกรรมทางการศึกษารวมไปถึงแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ส.ป.ป.ลาว) ทุกยุคสมัยได้ถือเอางานการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพื่อให้ประชาชนลาวมีคุณสมบัติ และศีลธรรม มีความรู้ความสามารถ มีวิชาชีพ มีสุขภาพพลานามัย มีความเจริญทางด้านจิตใจ มีศิลปะ มีระเบียบวินัย มีน้ำใจรักประเทศชาติ รักระบอบประชาธิปไตยประชาชน เพื่อสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และตอบสนองต่อแนวทางพัฒนาประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้มีการลงทุนทางด้านการศึกษา พัฒนาระบบ และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา ตลอดจนปฏิรูปการศึกษามาโดยลำดับ

รัฐบาลแห่ง ส.ป.ป.ลาว โดยกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ได้จัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้นในปี ค.ศ. 1993 เพื่อเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการจัดทำนโยบาย การวางแผน การส่งเสริม และประสานงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อสร้างโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร กิจกรรมการศึกษาที่สำคัญมีทั้งการส่งเสริมการรู้หนังสือ การจัดการศึกษาเพื่อบำรุงยกระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และการพัฒนาทักษะชีวิตแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคน และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประชาชนลาวที่อยู่นอกโรงเรียนให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แม้การดำเนินงานจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนภายใต้ความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนส.ป.ป.ลาว ได้ประสบความสำเร็จมาแล้วในระดับหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเข้าถึง (Accessibility) โอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้แก่ประชาชน แต่ในด้านคุณภาพทางการศึกษา (Educational Quality) ยังมีปัญหาและความท้าทายเป็นอันมาก จากการรายงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนระบุว่า ปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่สำคัญหลายประการ เช่นครูและบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านการสอน อีกทั้งไม่ได้จบหลักสูตรการสอนการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ขาดแรงจูงใจในการทำงาน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพ และบริบทในปัจจุบัน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนขาดแคลนมีเนื้อหาไม่ทันสมัย และสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการการศึกษา (รายงานการประชุมผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนทั่วประเทศ, 2011, น.2) หลักสูตรท้องถิ่นไม่ได้พัฒนาไปตามความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น อุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ได้พัฒนาให้ทันสมัย

ไม่เป็นที่สนใจของผู้เรียน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่ควร ไม่มีการขยายการเรียนการสอนไปยังกลุ่มผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล ไม่มีระบบการติดตามประเมินผล การเรียนการสอนของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน (บทสรุปการจัดตั้งปฏิบัติแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน 2011-2013 จุดอ่อนและข้อบกพร่อง, 2012, น.8) สภาพปัญหาและความท้าทายดังกล่าวบางส่วนสอดคล้องกับในแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการศึกษาเพื่อทุกคน ปี 2003-2015 หรือ Education for All (EFA) National Plan of Action 2003-2015 (Ministry of Education, Lao PDR, 2005, pp.30-31) ที่ระบุว่า การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ และการศึกษาต่อเนื่องมีคุณภาพต่ำ ขาดแคลนครูอาสาสมัคร วิทยากร และบุคลากร ครูและบุคลากรที่มีอยู่ขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ขาดแรงจูงใจในการทำงาน และขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ขาดแคลนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับแขวง (จังหวัด) และเมือง (อำเภอ) บุคลากรที่มีอยู่ไม่มีความสามารถในการประสานงาน การจัดการ และการพัฒนา การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆในสังคม หลักสูตรการฝึกทักษะอาชีพไม่มีความหลากหลาย ไม่สอดคล้อง ไม่ตอบสนองต่อวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย และไม่เพียงพอที่จะมีความสามารถในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

ในปี ค.ศ. 2009 องค์การ UNESCO โดย Kumphu (2009) ได้ทำการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนใน ส.ป.ป.ลาว และได้เสนอแนะให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านโครงสร้าง และการบริหารงาน ด้านครูและบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน ด้านโปรแกรมการศึกษา ด้านหลักสูตรและสื่อ และด้านการติดตามผล การรายงาน การวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีคุณภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศ ส.ป.ป.ลาว ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาซึ่งจะส่งผลให้การศึกษานอกโรงเรียนสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ที่มีคุณภาพแก่ประชาชนลาว ประชาชนลาวสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกโรงเรียนใน ส.ป.ป.ลาวประกอบด้วย 6 ด้าน คือ (1) กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (2) โครงสร้าง และการบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (3) บุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียน (4) โปรแกรม หรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน (5) หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน (6) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษานอกโรงเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากรคือ (1) บุคลากรที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนกลาง และสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 124 คน แยกเป็นบุคลากรที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนกลาง จำนวน 32 คน และบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคทั้งสามแห่งคือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ แขวงหลวงพระบาง จำนวน 26 คน ศูนย์พัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง นครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 32 คน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ แขวงจำปาสักจำนวน 28 คน (2) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้แก่ หัวหน้าศูนย์การศึกษาจำนวน 3 คน และหัวหน้ากอง 2 คน จากกองประเมินผลการศึกษานอกโรงเรียนและกองบำรุงยกระดับการศึกษานอกโรงเรียน

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีข้อมูล และสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา

2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทั้งระดับภาค ระดับแขวง และระดับชุมชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้มาประยุกต์ และปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และ แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Protocol)

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย สังกัด เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งความรับผิดชอบ และประสบการณ์การทำงานการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2) โครงสร้างและการบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน 3) บุคลากรทางการศึกษาออกโรงเรียน 4) โปรแกรมหรือกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน 5) หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนศึกษาออกโรงเรียน 6) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (Best Kahn, 1993, p.246)

การหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 55 คน ตรวจสอบความสอดคล้องในประเด็นที่จะศึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ของ Rovinelli and Hambleton (2003, pp.163-164 cited in Tuner and Carlson, 2012, pp.163-164) ได้ค่าความสอดคล้องของ IOC อยู่ระหว่าง 0.93 แล้วนำข้อมูลนำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไป

แบบสนทนากลุ่ม

แบบสนทนากลุ่ม ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 หลังจากที่ได้ข้อมูลในช่วงแรกมาแล้วโดยจัดทำเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Protocol) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขแบบสนทนากลุ่มตามคำแนะนำแล้วนำแบบสนทนากลุ่มที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

แบบสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1.ผลของการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า

(1) สภาพการบริหารจัดการการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวมมีสภาพการบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับมาก (2) สภาพการบริหารจัดการการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกี่ยวกับโครงสร้างและการบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยรวมมีสภาพการบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับมาก (3) สภาพการบริหารจัดการการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาออกโรงเรียน โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับมาก (4) สภาพการบริหารจัดการการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกี่ยวกับโปรแกรมหรือกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (5) สภาพการบริหารจัดการการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกี่ยวกับหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนการศึกษาออกโรงเรียน โดย

ภาพรวมมีสภาพการบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับมาก (6) สภาพการบริหารจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผล โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะทางการบริหารจัดการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า

(1) ด้านกฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมี 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 สถานศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาควรเปิดการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริม
และพัฒนาบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน และเป็นการสร้างบุคลากรด้านกรมการศึกษานอก
โรงเรียน และแนวทางที่ 2 ควรจัดตั้งกลุ่ม องค์กร คณะกรรมการ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทำหน้าที่
ดำเนินการกำกับ ดูแล พัฒนาระบบการศึกษานอกโรงเรียน

(2) ด้านโครงสร้างและการบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนเห็นควรให้ปรับปรุงโครงสร้าง
และการบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีอำนาจหน้าที่ชัดเจน โดยการแบ่งชั้นการบริหารงาน
ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตามสภาพขององค์กร และยกระดับคุณภาพศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนให้มีคุณภาพ

(3) ด้านบุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียนเสนอ 2 แนวทาง คือ แนวทาง 1
เห็นควรให้พัฒนาบุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง ผู้บริหารและนักวิชาการทุกระดับ ให้มี
ความรู้ความสามารถด้านการศึกษานอกโรงเรียน โดยการฝึกอบรมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
ตลอดจนจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียนส่วนกลางและ
ภูมิภาค ส่วนแนวทางที่ 2 เห็นควรให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภูมิภาคจัดฝึกอบรมพัฒนา
บุคลากรทางการศึกษานอกโรงเรียน

(4) ด้านโปรแกรมหรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนข้อเสนอแนวทางที่ 1 ควรให้
จัดโปรแกรมหรือกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชน
ประชาชนในท้องถิ่น แนวทางที่ 2 เห็นควรส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการ
ศึกษานอกโรงเรียน

(5) ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนข้อเสนอคือ แนวทางที่ 1
เห็นควรให้มีการศึกษาและวิจัย ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพสังคม
ในปัจจุบัน และเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน
ได้จริง แนวทางที่ 2 ควรจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ให้มีความหลากหลายทันสมัย

(6) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลข้อเสนอคือ ควรกำหนดระบบ วิธีการ
ผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

(7) ข้อเสนอแนะอื่นๆ มี 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 บุคลากรกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนควรให้ความร่วมมือ และพร้อมที่จะร่วมกันพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
แนวทางที่ 2 ควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษานอกโรงเรียนเข้ามาทำงาน
ในกรมการศึกษานอกโรงเรียน แนวทางที่ 3 ควรสร้างเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนทั้งภายใน
และต่างประเทศเพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการนำแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปดำเนินการ
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับการจัดการศึกษาในระดับอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสม
3. ควรทำการศึกษากับผู้เรียนเพื่อหาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดตั้งและพนักงาน. (2008). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฉบับปรับปรุงปี 2007*. นครหลวงเวียงจันทน์: โรงพิมพ์หนุ่มสาว.
- กระทรวงศึกษาธิการ ส.ป.ป.ลาว (1). (2008). *ข้อตกลงรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งและการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน*. นครหลวงเวียงจันทน์: กรมการจัดตั้งและพนักงาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ ส.ป.ป.ลาว. (2009). *ข้อตกลงรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งและการดำเนินงานของแผนกศึกษาธิการแขวง/นคร*. นครหลวงเวียงจันทน์: กรมการจัดตั้งและพนักงาน.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2008). *แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ 2006-2015*. เวียงจันทน์: โรงพิมพ์สี่สหาย.
- Best Kahn, J.V. (1993). *Research in Education*. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Kumpha, (2009). *Situation Analysis of Non-Formal Education in Lao PDR*. Bangkok: UNESCO Bangkok.
- Ministry of Education, Lao PDR. (2005). *Education for All (EFA) National Plan of Action 2003-2015*. Department of General Education, Ministry of Education, Lao PDR. UNESCO Bangkok, Education Policy and Reform Unit (EPR)
- Tuner & Carlson. (2012). *Asia-Pacific Regional Guide to Equivalency Programmes*. Bangkok: UNESCO Bangkok.